

at jeg end ikke kunde Andet end finde den naturlig. Med andre Ord, hvor Folketallet er steget saaledes, siden Valgloven vedtoges, at der er en berettiget Grund til at sige: Vi maa nu kunne faae to Repræsentanter i Rigsdagen eller ved at fordeles med de nærmeste Kredse faae flere Repræsentanter i Rigsdagen, der er man ligesom grundlovsmaassig berettiget til at fordrø det, og i disse Tilfælde tror jeg heller ikke, at det høie Thing vil negte det; men den mere almindelige Omdeling af Kredse kan jeg ikke være med til, og den kan jeg heller ikke anse for helbig. Der er en Indvending, som blev fremsat imod den af mig udtalte Anskuelse, som jeg maa imøbegaa. Det var den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgskro), der antydede, at man ved Grundlovens Vedtagelse havde den Mening, at der kunde være Gæne i Landet, hvor den store Spredning af Befolkningen kunde berettigede til at give dem en større Representation, end der svarede til vedkommende Gænes Folketal. Dette var omtrent Indholdet af den Sætning, som det ærede Medlem udtalte; men jeg tror rigtignok ikke, at dette kan være rigtigt, thi det vilde ligesom omstøde den almindelige Valgrets Princip. Man kan have Liviul om, hvorvidt den almindelige Valgret giver en fuldstændig og syldig Representation af Folkets Interesser, men Et er under alle Omstændigheder givet, nemlig at den politiske Ret, som en Statsborger har, dog virkelig ikke kan forøges eller formindskes, fordi han flytter ind i det ene eller det andet Distrikt; at en Mand ikke i et Distrikt kan have en koalitiv større Valgret, end han har i et andet Distrikt, forekommer mig at være klart. At man altsaa ikke kan sige, at i et Distrikt har en Valger $\frac{1}{10,000}$ Stenmeret og i et andet Distrikt har han $\frac{1}{10,000}$ eller $\frac{1}{12,000}$ Stenmeret forekommer mig indlysende. — Et andet Punkt, som ogsaa er blevet drøftet ved denne Sæligghed, er Spørgsmaalet om Valgstederne. Jeg er nu ganske enig i, at Valgstederne maa vælges specielt og saa at sige ubelukkende med Hensyn til, hvor det kan falde bekvemst for Valget, men jeg tror, at man langtfra kan fremsætte det som en almindelig gyldig Regel, at det skulde være i Midten af Valgkredsen. Der gives Valgkredse, f. Ex. min, hvor Valgstedet ligger i Siden af Valgkredsen, men den modsatte Side af Valgkredsen er ikke Andet end Klit og Hede, hvor der kun bor enkelte Mennesker, og den Side af Valgkredsen, hvor Valgstedet er, er netop, — jeg siger ikke: det politiske Centrum, — men Befolkningscentrummet, og dette vil man i de allerfleste Tilfælde finde er tilfede i Kjøbstæderne. I de fleste Valgkredse vil man finde, at Kjøbstæderne ere de paagældende Kredses Befolkningscentrum, det vil sige, det Sted, hvor der er den største Masse Mennesker samlede paa et Sted og den tætteste Befolkning i Almindelighed omkring Byen. Dermed vil jeg naturligvis ikke sige, at der ikke kan

være et eller andet Sted hvor Henlæggelsen af Valgstedet til Kjøbstaden kan være uheldig, idet Kjøbstaden kan ligge i en saadan Udflugt, at det kan være til stor Gæne for Valgerne; men hvor dette ikke er Tilfældet, hvor Kjøbstaden ikke ligger i en Udflugt, men har en nogenlunde passende Beliggenhed, der er altid den store Fordel ved at vælge Kjøbstaden, at Muraliteten af Valgerne have den forreste Bei til Valgstedet, og dette er et væsentligt Hensyn. Dernæst vil jeg sige, at det heller ikke er en ligegyldig Ting, om der paa Valgstedet findes de Lokaliteter, der ere saa vigtige, ja næsten uundværlige ved Valg. Hvor mange Gange finder Valget ikke Sted i daarligt Veir, i Regnveir, hvor man ikke kan holde en Befolkning paa flere tusinde Mennesker i 5—6 Timer under aaben Himmel. Jeg vil ikke tale om, som den foregaaende Læser, det ærede Medlem for Velle Amts 4de Valgkreds (S. Jørgensen), antydede, at det skulde være en uheldig Egenstabs ved et Valgsted at der er en tæt Befolkning paa Stedet, saa at det er let at hente Valgerne under Valget. Man skulde i Henhold dertil henlægge Valgene til øde Steder; men jeg tror ikke, at Valgerne altid ere belæede paa at faste i de 10—12 Timer, Valget staar paa, og jeg tror virkelig, at mange Landboere vilde lige saa godt tage Laalmodigheden som Kjøbstadbeboerne, naar de skulde vente mange Timer under den skrifflige Afstemning paa en øde Hede, hvor der ikke var Ly for Regnen og ingen Løst og Opmuntring i den lange Ventetid. Altsaa, Alt vel overveiet, mener jeg, at man i Almindelighed vil finde Fordele ved at vælge Kjøbstaden, naar den er nogenlunde gunstig beliggende. Siden man er saa tilbøielig til at søge underforskne politiske Interesser varetagne ved Behandlingen af denne Sag eller formode, at de varetages, saa vil jeg sige, at jeg ingen politisk Interesse har deri, thi jeg har ikke politiske Venner i Byen, og besaaget forsikrer jeg, at selv om Valgstedet skulde henlægges til den Gaard, hvor jeg bor, vilde jeg dog foretrække at tage til Byen, og jeg er overbevist om, at alle mine Valgere vilde gjøre det Samme; thi de Indvendinger, der kunne gjøres imod Valget i Byen, ere efter min Overbevisning forsvindende lige over for de Fordele, som derved haves for den praktiske Udførelse af Valget. Men jeg er selvfølgelig enig i, at efter den nu bestaaende Valglov kan der være et eller andet Sted, hvor Byen ligger saa ugunstig, at man virkelig maa anse det for at være i Valgkredsens Interesse, at der foretages en Forandring af Valgstedet.

Th. Kruse: Det forekommer mig, at det vilde være ganske interessant som Illustration til, hvad den ærede sidste Læser (Sagd) fremsatte, i Korthed at se hen til, hvorledes den tilsvarende Grundlovsparagraf blev forstaaet i 1849. Da var der ikke mindre end 3 Kredse, som havde if-